

THE FRAUD REPORTER

FRAUD AWARENESS WEEK 15- 21 NOVEMBER 2020

Welcome to the Fraud Awareness Week Edition of The Fraud Reporter

Welcome to the fraud awareness week edition of the Fraud Reporter, the newsletter to keep you up-to-date with fraud issues affecting the Health Board and wider NHS.

The NHS Counter Fraud Authority (NHSCFA), the national level body leading the counter fraud effort for the NHS in England and Wales, is once again supporting the growing global event of International Fraud Awareness Week.

We are marking International Fraud Awareness Week 2020 (15-21 November 2020) in the Health Board by joining a national

campaign to raise awareness of NHS fraud. We are calling on all to support IFAW and commit to reducing fraud in the NHS. Fraud has grown considerably this year with fraudsters jumping on opportunities that Covid-19 has presented them.

Anyone with a genuine interest in countering fraud can join in. You might be an NHS employee, contractor, agency staffer or volunteer in any NHS or related organisation in England and Wales – or a related organisation of any kind, from a union to a professional network to a small informal social group.

As always get in touch if you have any fraud concerns. Our contact details are on the back page.

Inside this issue:

Scam Advice	2
NHS Fraud Do and Don't's	2
Fraud Fighter	3
Reporting Concerns	3
LCFS Contact Details	4

Introduction to the Counter Fraud Staff

Louisa Steele

Louisa's professional 25 year career has focused on Education and Criminal Investigation. She is an experienced School Teacher and has taught in extremely challenging environments, in both England and Wales. She is also a former Metropolitan and Gwent Police Detective Constable. In her 13 year policing career, she has extensive knowledge and experience as an investigator, having been involved in numerous major and complex enquiries and Anti-Corruption investigations.

Louisa states "It is an honour and privilege to be able to work for Swansea Bay University Health Board and as a new Local Counter Fraud

Specialist I am looking forward to developing strong working networks and helping to protect our NHS resources"

Jodanna Beynon

Jodanna is the newest member of the team, coming to fraud from the Shared Services Recruitment Team.

Having had over 15 years' experience working within Recruitment and HR she brings a wealth of recruitment and TRAC knowledge to the team.

Jodanna is 38 years old and married with a 10 year old daughter when she's not working or running her daughter around Jodanna can usually be found down Langland Bay.

Kirsty James

Prior to becoming an LCFS for the Powys Teaching Health Board, Kirsty was a South Wales Police Officer for 14 years. She has worked in several locations throughout the force and has conducted investigations within the coroner's office, the Hub prisoner processing, CID and the Sexual Offences Team. She is an adventurous mother of two, enjoying hiking and cycling. Her feats include climbing the 3 highest peaks in the UK as well as mountains in Slovenia and the Pyrenees. When she is at home she always knitting, crochet or sewing.

Kirsty says "I love to help people in whatever way I can and am very much a people person, so please don't ever be shy to come and chat with me or ask me for help"

Fraud Awareness Training

Remote Training Available

One of the key aims of an LCFS is to develop an anti-fraud culture within the Health Board and ensure that staff can spot fraud when it occurs so something can be done about it.

Training can be tailored to the fraud risks for your specific work area and can be delivered at a time and place that suits you and your team.

Contact the LCFS to arrange your fraud training:

Tel: 01792 517872

Email:
zoe.whetton@wales.nhs.uk

Coronavirus-related frauds increase by 400%

Law enforcement, government and private sectors partners are working together to encourage members of the public to be more vigilant against fraud, particularly about sharing their financial and personal information, as criminals seek to capitalise on the Covid-19 pandemic.

Criminals are experts at impersonating people, organisations (e.g. your bank or HMRC) and the police.

Social Engineering

Social Engineering is defined as "The clever manipulation of the natural human tendency to trust." It's easier to trick you into opening an infected email than it is to hack into your account. Due to this, social engineering has become much more prominent, and cyber criminals are trying more diverse ways to get people to undertake tasks, provide information or hand over money using these techniques.

Types of social engineering;

Phishing – fraudulent emails sent by cyber criminals pretending to be someone else, for example a bank, NHS or government department. The aim of the email is to install malicious software on your device or obtain Personal Identifiable Information including login credentials.

Spoofing – is the act of disguising a communication from an unknown source as being from a known, trusted source. This can apply to emails, phone calls and websites.

Smishing – fraudulent text messages purporting to be from reputable companies in order to get individuals to reveal personal information, such as passwords or financial details.

Vishing – criminals making phone calls or leaving voice messages pretending to be from reputable organisation in order to induce individuals to reveal personal information such as bank details and credit card numbers.

Take part in International Fraud Awareness Week (IFAW) 15-21 November 2020 with help from NHS CFA and Swansea Bay UHB

Be a fraud fighter and help make sure NHS money goes to patient care

It has been a momentous year for the NHS and health sector since International Fraud Awareness Week (IFAW) 2019 and the anti-fraud week is more important than ever in 2020. What will YOU be doing to 'think globally, act locally' to fight fraud?

The NHS Counter Fraud Authority (NHSCFA), the national level body leading the counter fraud effort for the NHS in England and Wales, is once again supporting this growing global event. NHSCFA is distributing a suite of materials to all allies in the fight against fraud throughout England and Wales, not least at the local NHS level.

Over 110 NHS organisations supported IFAW publicly last year, many of them using dedicated campaign resources developed by the NHSCFA. We hope to beat that this year.

Fraud is the crime you are most likely to experience during your lifetime, yet there is a good chance you will never actually see a fraud happening. Fraud is a hidden crime, as fraudsters use deception and target weaknesses in people and systems to make a financial gain. Fraudsters are also increasingly sophisticated in their use of technology, as you may have noticed if you ever received a very 'believable' email or letter asking you to send money or provide your financial details.

No individual or organisation is immune from the threat of fraud, and the NHS is no exception. The NHS Counter Fraud Authority (NHSCFA) estimates that the NHS is vulnerable to over £1.2 billion of fraud each year – that is equivalent to the cost of 40,000 nurses.

NHS FRAUD DOs AND DON'Ts

What to do and what not to do if you suspect that a fraud may be occurring in the NHS

DO...	DON'T...
Make an immediate note of your concerns (dates, times, facts, people involved)	Do nothing, be afraid, or worry about being mistaken. If you have a concern, no matter how small, we want to hear from you.
Keep any records secure. Confidentiality is very important, particularly at the outset of any investigation.	Try and investigate the matter yourself. There are strict laws surrounding criminal investigations which the LCFS are trained to work within
Report any suspicions you have to the LCFS sbu.counterfraudteam@wales.nhs.uk	Confront the subject of your concern. This may give them the opportunity to conceal or destroy vital evidence.
Report your concerns promptly, as any delay may result in further loss.	Inform anyone else of your suspicions, even your manager. Remember the person you suspect may not be the only person involved.

Calling all Fraud Fighters

Join us as we promote awareness of #NHSFraud together with @NHSCFA in this year's International Fraud Awareness Week!

Be a Fraud Fighter

Everyone has a part to play in fighting NHS fraud

Fraud costs the NHS over £1.2 billion a year. That is enough money to pay over 40,000 nurses. Staff in Swansea Bay can join in the fight against NHS Fraud by being vigilant, knowing how to report your suspicions or concerns and stop fraud from happening. It's not just the right thing to do – it is also vital to protect NHS resources.

Remember when the NHS loses money to fraud, we ALL bear the cost.

If you have any concerns regarding any NHS Fraud you can report it to sbu.counterfraudteam@wales.nhs.uk

REPORTING YOUR CONCERNS

People often have concerns about reporting any suspicions they may have about fraud, bribery or corruption issues. The following are some questions and answers which will hopefully help to alleviate some of those concerns.

“I don't know who to report my concerns to.”

In the first instance you should contact the Local Counter Fraud Specialists (LCFS) sbu.counterfraudteam@wales.nhs.uk. Alternatively you can telephone the NHS Fraud and Corruption Reporting Line on **0800 028 40 60**. All calls are confidential and concerns can be reported anonymously. You can also report fraud online at <https://reportfraud.cfa.nhs.uk/>. All of the relevant contact details can be found on the back page of this Newsletter.

“I am uncertain if fraud is being committed.”

Don't worry; that is what the role of the LCFS is all about. It is the LCFS' responsibility to investigate and establish if there is enough evidence to indicate that a fraud has taken place, not yours. You should contact the LCFS if you have **any** concerns, or even if you just need some advice.

“I wouldn't want to get anyone into trouble.”

The person who reports the actions of a fraudster does not get them into trouble - the fraudster gets himself or herself into trouble by committing fraud in the first place. Remember that this is **your** NHS, we all pay for it and need to protect its valuable resources. Don't rely on somebody else to report **your** concerns.

“Nothing will be done so why bother?”

Every single referral of a fraud, bribery or corruption concern is reviewed, and appropriate action is always taken. Not every report received will result in a full investigation by the LCFS, as some issues turn out not to be criminal in nature and are better dealt with in other ways, such as changes to policies and procedures or via disciplinary measures. However where concerns do progress to full investigations, these cases can be extremely complex and time-consuming. This can sometimes give the impression that reports are not taken seriously, but it must be remembered that all information relating to fraud investigations and subsequent action is strictly confidential. It is often only if and when cases reach a criminal court that specific detail can be made known to staff and the public.

“It's only a minor issue, so I won't bother.”

This Health Board is committed to the elimination of any fraud, bribery or corruption within or affecting the organisation, and to the rigorous investigation of any such reported cases no matter how small.

“I'm concerned about repercussions and reprisals.”

Don't be concerned. All reports of suspected fraud are treated in the strictest confidence. Provided that your concerns are genuine there would be no repercussions for you in reporting them, no matter what the outcome may be. If you wish you can make the report anonymously, but the LCFS would much prefer it if you told us who you are in case we need to speak to you to get more information.

“Suppose it was my manager whom I suspected?”

It doesn't matter. You should always report your suspicions directly to the LCFS, or via the national reporting line or online tool. You don't need to tell your manager that you are reporting a concern, whether or not you think they may be involved.

Be a fraud fighter

Everyone has a part to play in fighting NHS fraud. Join us and read our latest advice at cfa.nhs.uk

Further Information

With fraud and cyber crime on the rise across the UK its a good idea that we all know how to deal with scams if we find ourselves unlucky enough to be in that situation. Action Fraud lead the fight against fraud and cyber scams in the UK and they have issued some simple rules to follow to stay safe.

Following this link for Action Fraud <https://www.actionfraud.police.uk/>

Further advice is available from the Take Five—To Stop Fraud campaign which is a Government backed initiative to reduce fraud <https://takefive-stopfraud.org.uk/about/take-five/>

**YOU CAN SEARCH COUNTER FRAUD ON THE CWM TAF
MORGANNWG INTRANET FOR FURTHER INFORMATION**

The Health Board's Counter Fraud Team are responsible for raising awareness of fraud, preventing fraud through 'fraud proofing' exercises and investigating fraud where uncovered.

The Counter Fraud Team are always happy to offer advice about NHS fraud, bribery and corruption.

The LCFS is available to support, guide and assist on all fraud, bribery and corruption matters. If you need any advice on fraud or if you want to request counter fraud training for your team please contact your LCFS.

The Counter Fraud Team

Matthew Evans—Head of Local Counter Fraud Services

☎ 01792 618833

✉ matthew.evans20@wales.nhs.uk

Beverley Jones—Local Counter Fraud Specialist

☎ 01443 443824

✉ beverley.jones262f07@wales.nhs.uk

✉ SBU.CounterFraudTeam@wales.nhs.uk

You can also make a report anonymously you can call the Fraud & Corruption Reporting Line on

0800 028 40 60

or search 'NHS Fraud' online for more information.

STOP NHS FRAUD

www.reportnhsfraud.nhs.uk

0800 028 4060

POWERED BY CRIMESTOPPERS

Y GOHEBYDD TWYLL

WYTHNOS YMWBYYDDIAETH O DWYLL 15–21 TACHWEDD 2020

**Croeso i'r rhifyn o'r newyddlen Y Gohebydd Twyll
ar gyfer yr Wythnos Ymwybyddiaeth o Dwyll**

Croeso i'r rhifyn o'r newyddlen Y Gohebydd Twyll ar gyfer yr Wythnos Ymwybyddiaeth o Dwyll, sef y newyddlen sy'n rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf i chi am faterion sy'n effeithio ar y Bwrdd Iechyd a'r GIG yn ehangach

Mae NHS Counter Fraud Authority (NHSCFA), y cff cenedlaethol sy'n arwain yr ymdrech i atal twyll yn y GIG yng Nghymru a Lloegr, yn cefnogi'r Wythnos Ryngwladol Ymwybyddiaeth o Dwyll, sef digwyddiad byd-eang sy'n parhau i dyfu.

Yn y Bwrdd Iechyd, rhydym

yn nodi Wythnos Ryngwladol Ymwybyddiaeth o Dwyll 2020 (15–21 Tachwedd 2020) drwy ymuno ag ymgyrch genedlaethol i godi ymwybyddiaeth o dwyll yn y GIG. Rydym yn galw ar bawb i gefnogi'r wythnos ac ymrwmo i leihau twyll yn y GIG. Mae twyll wedi tyfu'n sylweddol eleni gyda thwyllwyr yn achub ar y cyfleoedd a ddaeth yn sgil Covid-19.

Gall unrhyw un sydd â gwir ddi-ddordeb mewn mynd i'r afael â thwyll ymuno â hyn. Gallech fod yn weithiwr, yn contractwr, yn staff a siantaeth neu'n wirfoddolwr yn unrhyw un o sefydliadau'r GIG neu

sefydliad sy'n gysylltiedig â'r GIG yng Nghymru a Lloegr—neu sefydliad cysylltiedig o unrhyw fath, boed yn undeb llafur neu'n rhwydwaith proffesiynol neu'n grŵp cymdeithasol anffurfiol bach.

Yn y rhifyn hwn:

Cyngor ar Sgamiau	2
Twyll yn y GIG: Gair i Gall	2
Ymladdwyr Twyll	3
Rhoi Gwybod am Bryderon	3
Manylion Cyswllt yr Arbenigwr Atal Twyll Lleol (AATLI)	4

Hyfforddiant Ymwybyddiaeth o Dwyll

Un o nodau allweddol Arbenigwr Atal Twyll Lleol (AATLI) yw datblygu diwylliant gwrth-dwyll o fewn y Bwrdd Iechyd, a sicrhau bod staff yn gallu adnabod twyll pan fo'n digwydd, er mwyn i rhywbeth gael ei wneud amdano.

Gall yr hyfforddiant gael ei deilwra ar gyfer y risgiau o dwyll yn eich maes gwaith penodol chi, a gellir ei gynnal ar adeg ac mewn man sy'n gyfleus i chi a'ch tîm.

Cysylltwch â'r AATLI i drefnu eith hyfforddiant twyll

Tel: 01792 517872

Email: zoe.whetton@wales.nhs.uk

Cyflwyniad i'r Staff Atal Twyll

Louisa Steele

Mae gyrfa broffesiynol Louisa, sydd wedi ymestyn 25 mlynedd, wedi canolbwyntio ar Addysg ac Ymchwiliadau Troseddol. Mae'n athrawes ysgol brofiadol ac wedi dysgu mewn amgylcheddau heriol iawn yng Nghymru a Lloegr. Mae hefyd yn gyn Dditectif Gwnstable gyda'r Heddlu Metropolitanaidd a Heddlu Gwent. Yn sgil treulio dros 13 mlynedd gyda'r heddlu, mae ganddi wybodaeth a phrofiad helaeth fel ymchwilydd ar ôl bod yn rhan o nifer o ymholiadau ac ymchwiliadau Atal Llygredd mawr a chymhleth.

Dywed Louisa, "Mae'n anrhydedd ac yn fraint gallu gweithio i Fwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe. Fel yr Arbenigwr Atal Twyll Lleol newydd rwy'n edrych ymlaen at

ddatblygu rhwydweithiau gweithio cryf a halpu i ddiogelu ein hadnoddau yn y GIG."

Jodanna Beynon

Jodanna yw aelod mwyaf Newydd y tîm a chyn dod atom ni bu'n gweithio i'r Tîm Recrwitio ar gyfer Cydwasanaethau.

Ar ôl dros 15 mlynedd o brofiad yn gweithio ym maes Recrwitio ac Adnoddau Dynol mae'n dod â chyfoeth o wybodaeth am recriwtio a TRAC i'r tîm.

Mae Jodanna yn 38 oed ac yn briod â merch 10 oed. Pan nad yw'n gweithio neu'n tywys ei merch o gwmpas, gellir fel arfer ddod o hyd i Jodanna ym Mae Langland.

Kirsty James

Cyn dod yn Arbenigwr Atal Twyll Lleol ar gyfer Bwrdd Iechyd Addysgu Powys, bu Kirsty yn Swyddog gyda Heddlu De Cymru am 14 mlynedd. Mae wedi gweithio mewn sawl lleoliad ledled Heddlu De Cymru ac wedi cynnal ymchwiliadau o fewn swyddfar's crwner, tîm prosesu carcharorion yr Hwb, y CID a'r Tîm Troseddau Rhywiol. Mae'n fam anturus i ddau, gan fwynhau cerdded a beicio. Mae ei champau'n cynnwys dringo'r 3 brig uchaf yn y DU yn ogystal â mynyddoedd yn Slofenia a'r Pyrénées. Pan fydd hi gartref, bydd hi bob amser yn gwau, yn crosio neu'n gwnio.

Meddai Kirsty "Dw i wrth fy modd yn helpu pobl ym mha ffordd bynnag y gallaf ac rwy'n berson pobl, felly peidiwch byth â bod yn swil i ddol i sgwrsio â fi na gofyn i fi am help."

Tudalen 2

Cynnydd o 400% um yr achosion o dwyll sy'n gysylltiedig â'r Coronafeirws

Mae partneriaid gorfodi'r gyfraith, y llywodraeth a'r sector preifat yn gweithio gyda'i gilydd i annog aelodau o'r cyhoedd i fod yn fwy gwyliadwrs yn erbyn twyll, yn enwedig o ran rhannu eu gwybodaeth ariannol a phersonol, wrth i droseddwy geisio manteisio ar y pandemig Covid-19.

Mae troseddwy yn arbenigwyr ar ddynwared pobl, sefydliadau (e.e. eich banc neu Gyllid a Thollau Ei Mawrhydi) a'r heddlu.

Peirianeg Gymdeithasol

Diffinnir Peirianeg Gymdeithasol fel "Camddefnyddio yn glyfar y duedd ddynol naturiol i ymddiried." Mae'n haws eich twyllo i agor e-bost sydd wedi'i heintio nag yw hi i hacio eich cyfrif. Oherwydd hyn, mae peirianeg gymdeithasol wedi dod yn llawer mwy amlwg, ac mae seiberdroseddwy yn ceisio defnyddio ffyrdd mwy amrywiol o gael pobl i wneud tasgau, darparu gwybodaeth neu drosglwyddo arian drwy'r technegau hyn.

Mathau o beirianeg gymdeithasol;

Gwe-rwydo - negeseuon e-bost twyllodrus a anfonir gan seiberdroseddwy sy'n esgus bod yn rhywun arall, er enghraifft banc, y GIG neu un o adrannau'r llywodraeth. Nod yr e-bost yw gosod meddalwedd maleisus ar eich dyfais neu gael Gwybodaeth Adnabyddadwy Bersonol, yn cynnwys manylion mewngofnodi.

Ffugio - y weithred o ffugio cyfathrebu o ffynhonnell anhysbys fel petai'n dod o ffynhonnell hysbys, ddibynadwy. Gall hyn fod yn berthnasol i negeseuon e-bost, galwadau ffôn a gwefannau.

Twyll neges destun - negeseuon testun twyllodrus yr honnir eu bod wedi'u hanfon gan gwmnïau ag enw da er mwyn cael unigolion i ddatgelu gwybodaeth bersonol, fel cyfrineiriau neu fanylion ariannol.

Llais rwydo - troseddwy sy'n gwneud galwadau ffôn neu'n gadael negeseuon ar beiriant ateb gan esgus eu bod o sefydliad ag enw da, er mwyn cymell unigolion i ddatgelu gwybodaeth bersonol fel manylion banc a rhifau cardiau credyd.

Cymerwch ran yn yr Wythnos Ryngwladol Ymwybyddiaeth o Dwyll (IFAW), 15-21 Tachwedd 2020, gyda chymorth Awdurdod Atal Twyll y GIG a Bwrdd Iechyd Prifysgol Bae Abertawe.

Byddwch yn ymladdwr twyll a helpwch i wneud yn siŵr bod arian y GIG yn mynd tuag at ofalu am gleifon.

Bu'n flwyddyn bwysig i'r GIG a'r sector iechyd ers Wythnos Ryngwladol Ymwybyddiaeth o Dwyll (IFAW) 2019. Yn 2020, mae'r wythnos atal twyll yn bwysicach nag erioed. Beth fyddwch CHI yn ei wneud er mwyn 'meddwl yn fyd-eang a gweithredu'n lleol' i ymladd twyll?

Unwaith eto, mae Awdurdod Atal Twyll y GIG (NHSCFA), y corff cenedlaethol sy'n arwain yr ymdrech i atal twyll y GIG yng Nghymru a Lloegr, yn cefnogi'r digwyddiad byd-eang hwn. Mae NHSCFA yn dosbarthu cyfres o ddeunyddiau i'r holl bartneriaid sy'n rhan o'r frwydr yn erbyn twyll ledled Cymru a Lloegr, yn enwedig ar lefel leol y GIG.

Cefnogwyd IFAW yn gyhoeddus gan dros 110 o sefydliadau'r GIG y llynedd. Roedd llawer ohonynt yn defnyddio adnoddau ymgyrchu pwrpasol a ddatblygwyd gan yr NHSCFA. Gobeithiwn guro hynny eleni.

Twyll yw'r drosedd y byddwch chi'n fwyaf tebygol o'i phrofi yn ystod eich oes, ac eto mae siawns dda na fyddwch byth yn gweld twyll yn digwydd mewn gwirionedd. Mae twyll yn drosedd gudd, gan fod twyllwyr yn defnyddio twyll ac yn targedu gwendidau mewn pobl a systemau i gael manteision ariannol. Mae twyllwyr hefyd yn fwyfwy soffistigedig yn eu defnydd o dechnoleg; gallech fod wedi sylwi ar hyn os derbynioch chi e-bost neu lythyr 'credadwy' iawn yn gofyn i chi anfon arian neu ddarparu eich manylion ariannol.

Nid oes yr un unigolyn na sefydliad yn ddiogel rhag bygythiad o dwyll, ac nid yw'r GIG yn eithriad. Mae Awdurdod Atal Twyll y GIG (NHSCFA) yn amcangyfrif bod y GIG yn agored i dros £1.2 biliwn o dwyll bob blwyddyn – sy'n cyfateb i gost 40,000 o nyrsys.

TWYLL YN Y GIG: GAIR I GALL

Beth i'w wneud a beth i beidio â'i wneud os ydych chi'n amau y gallai twyll fod yn digwydd yn y GIG.

DYLECH CHI...	PEIDIWCH Â...
Wneud nodyn o'ch pryderon ar unwaith (dyddiadau, amseroedd, ffeithiau, pobl sy'n gysylltiedig â hyn)	Gwneud dim byd neu boeni am fod yn anghywir. Ni waeth pa mor fach yw'ch pryder, rydym am glywed gennych
Cadwch unrhyw gofnodion yn ddiogel. Mae cyfrinachedd yn hollbwysig, yn arbennig ar ddechrau unrhyw ymchwiliad.	Ceisio ymchwilio i'r mater eich hun. Mae cyfreithiau llym yn ymwneud ag ymchwiliadau troseddol. Mae'r Arbenigwyr Atal Twyll Lleol wedi'u hyfforddi i weithio o fewn y rhain.
Rhowch wybod i'r Arbenigwyr Atal Twyll Lleol am unrhyw amheuan sydd gennych chi sbu.counterfraudteam@wales.nhs.uk	Wynebu'r sawl sydd wedi achosi eich pryder. Gall hyn roi cyfle iddynt guddio neu ddinistrio tystiolaeth hanfodol.
Rhowch wybod am eich pryderon ar unwaith, oherwydd gall unrhyw oedi olygu mwy o golled.	Rhoi gwybod i unrhyw un arall am eich amheuan, hyd yn oed eich rheolwr. Cofiwch ei bod yn bosib nad y person rydych chi'n ei amau yw'r unig berson y tu ôl i hyn.

Yn Galw Pob Ymladdwr Twyll

Ymunwch â ni wrth i ni hyrwyddo ymwybyddiaeth o dwyll yn y GIG (#NHSFraud) gyda @NHSCTFA yn ystod yr Wythnos Ryngwladol Ymwybyddiaeth o Dwyll eleni!

Byddwch yn Ymladdwr Twyll

Mae gan bawb ran i'w chwarae wrth ymladd twyll yn y GIG

Mae twyll yn costio dros £1.2 biliwn y flwyddyn i'r GIG. Mae hynny'n ddigon o arian i dalu dros 40,000 o nyrsys. Gall staff ym Mae Abertawe ymuno yn y frwydr yn erbyn twyll y GIG drwy fod yn wyliadwrus, gwybod sut i adrodd am eich amheuan neu bryderon ac atal twyll rhag digwydd. Mae hyn yn fwy na'r peth iawn i'w wneud – mae hefyd yn hanfodol diogelu adnoddau'r GIG.

Cofiwch ein bod ni i GYD yn talu'r gost pan fydd y GIG yn colli arian i dwyll. Os oes gennych unrhyw bryderon ynghylch unrhyw dwyll yn y GIG, gallwch roi gwybod i sbu.counterfraudteam@wales.nhs.uk

RHOI GWYBOD AM EICH PRYDERON

Yn aml, bydd gan bobl bryderon am adrodd am unrhyw amheuan a allai fod ganddynt am dwyll, llwgrwobrwyo neu lygredd. Dyma rai cwestiynau ac atebion a fydd, gobeithio, yn helpu i leddfu rhai o'r pryderon hynny.

“Dw i ddim yn gwybod i bwy y dylwn i roi gwybod am fy mhryderon.”

Yn y lle cyntaf, dylech gysylltu â'r Arbenigwyr Atal Twyll Lleol (AATLl) ar sbu.counterfraudteam@wales.nhs.uk. Fel arall, gallwch ffonio llinell Adrodd am Dwyll a Llygredd y GIG ar 0800 028 40 60. Mae pob galwad yn gyfrinachol a gellir rhoi gwybod am bryderon yn ddienw. Gallwch hefyd roi gwybod am dwyll ar-lein ar <https://reportfraud.cfa.nhs.uk/>. Mae'r holl fanylion cyswllt perthnasol i'w gweld ar dudalen gefn y Newyddlen hon.

“Rwy'n ansicr a oes twyll yn digwydd.”

Peidiwch â phoeni; dyna yw rôl yr AATLl. Cyfrifoldeb yr AATLl, nid eich cyfrifoldeb chi, yw ymchwilio a sefydlu a oes digon o dystiolaeth i ddangos bod twyll wedi digwydd. Dylech gysylltu â'r AATLl os oes gennych **unrhyw** bryderon, neu hyd yn oed os mai dim ond cyngor sydd ei angen arnoch.

“Fyddwn i ddim eisiau cael unrhyw un i drwbl.”

Nid y sawl sy'n rhoi gwybod am weithredoedd y twyllwr sy'n eu cael nhw i drwbl - drwy gyflawni twyll yn y lle cyntaf y mae'r twyllwr yn mynd i drwbl. Cofiwch mai eich GIG **chi** yw hwn. Rydyn ni i gyd yn talu amdano ac mae angen i ni ddiogelu ei adnoddau gwerthfawr. Peidiwch â dibynnu ar rywun arall i roi gwybod am eich pryderon **chi**.

“Fydd dim yn cael ei wneud felly pam trafferthu?”

Adolygir pob atgyfeiriad unigol o bryder sy'n ymwneud â thwyll, llwgrwobrwyo neu lygredd, a chymerir camau priodol bob amser. Ni fydd pob achos sy'n cael eu hadrodd yn arwain at ymchwiliad llawn gan yr AATLl, gan nad yw rhai materion yn droseddol eu natur ac mae'n well ymdrin â nhw mewn ffyrdd eraill, fel gwneud newidiadau i bolisiau a gweithdrefnau neu drwy fesurau disgyblu. Fodd bynnag, lle mae pryderon yn symud ymlaen i ymchwiliadau llawn, gall yr achosion hyn fod yn gymhleth iawn a chymryd llawer o amser. Gall hyn weithiau roi'r argraff nad yw adroddiadau'n cael eu cymryd o ddifrif, ond rhaid cofio bod yr holl wybodaeth sy'n ymwneud ag ymchwiliadau i dwyll a'r camau dilynol yn gwbl gyfrinachol. Dim ond os bydd, a phan fydd,

achosion yn cyrraedd llys troseddol y gellir gwneud manylion penodol yn hysbys i staff a'r cyhoedd.

“Dim ond mater bach ydy e, felly dw i ddim am drafferthu.”

Mae'r Bwrdd Iechyd hwn wedi ymrwmo i ddileu unrhyw dwyll, llwgrwobrwyo neu lygredd sy'n digwydd o fewn y sefydliad neu sy'n effeithio ar y sefydliad, ac yn ymrwmo i ymchwilio'n drylwyr i unrhyw achosion sy'n cael eu hadrodd, waeth pa mor fach.

“Rwy'n pryderu am sgil-effeithiau a dial.”

Peidiwch â phoeni. Mae pob cofnod o dwyll tybiedig yn cael ei drin yn gwbl gyfrinachol. Cyn belled â bod eich pryderon yn ddilys, ni fydd unrhyw sgil-effeithiau i chi wrth roi gwybod amdanynt, ni waeth beth fydd y canlyniad. Os ydych yn dymuno, gallwch wneud yr adroddiad yn ddienw, ond byddai'n llawer gwell gan yr AATLlpe baech yn dweud wrthym pwy ydych chi rhag ofn y bydd angen i ni siarad â chi i gael rhagor o wybodaeth.

“Beth os ydw i'n amau fy rheolwr?”

Does dim ots. Dylech bob amser roi gwybod yn uniongyrchol i'r AATLl am eich amheuan, neu drwy'r llinell adrodd genedlaethol neu'r dulliau ar-lein. Nid oes angen i chi ddweud wrth eich rheolwr eich bod yn rhoi gwybod am bryder, p'un ai ydych chi'n credu ei f/bod yn cymryd rhan mewn twyll neu beidio.

NHS

**Be a fraud
fighter**

Everyone has a part to play
in fighting NHS fraud. Join us
and read our latest advice
at cfa.nhs.uk

Rhagor o Wybodaeth

Gyda thwyll a seiberdroseddu ar gynydd dros y Deyrnas Unedig, mae'n syniad da ein bod ni i gyd yn gwybod sut i ymdrin â sgamiau os byddwn yn ddigon ni'n ddigon anffodus i'n cael ein hunain yn y sefyllfa honno. Mae Action Fraud yn arwain y frwydr yn erbyn twyll a seibersgamiau ac maen nhw wedi cynoeddi rhai rheolau sydd i'w dilyn er mwyn cadw'n ddiogel.

Dilynwch y ddolen hon ar gyfer 'Action Fraud': <https://www.actionfraud.police.uk/welsh>

Mae gwybodaeth bellach ar gael gan yr ymgyrch 'Take Five', sef menter sy'n cael ei chefnogi gan y Llywodraeth er mwyn lleihau twill: <https://takefive-stopfraud.org.uk/about/take-five/>

AM WYBODAETH BELLACH, GALLWCH CHWILIO AM ATAL TWYLL AR FEWNRWYD CWM TAFF MORGANNWG

Tîm Atal Twyll y Bwrdd Iechyd sy'n gyfrifol am godi ymwybyddiaeth o dwyll, atal twyll trwy ymarferion 'prawfesur twyll', ac ymchwilio i dwyll lle mae'n cael ei ddatgelu.

Mae'r Tîm Atal Twyll bob amser yn hapus i gyn-nig cyngor ynghylch twyll, llwgrwobrwyo a lly-gredigaeth yn y GIG.

Mae'r AATLI ar gael i gefnogi, arwain a chynorthwyo ar bob mater sy'n ymwneud â thwyll, llwgrwobrwyo a llygredigaeth. Os oes arnoch angen unrhyw gyngor ar dwyll, neu os ydych am wneud cais am hyfforddiant atal twyll ar gyfer eich tîm, cysylltwch â'ch AATLI.

Cwrdd â'r Tîm Atal Twyll

Matthew Evans—Pennaeth Gwasanaethau Atal Twyll Lleol

☎ 01792 618833

✉ matthew.evans20@wales.nhs.uk

Beverley Jones—Arbenigwr Atal Twyll Lleol

☎ 01443 443824

✉ beverley.jones262f07@wales.nhs.uk

✉ SBU.CounterFraudTeam@wales.nhs.uk

Gallwch hefyd wneud adroddiad yn ddienw trwy ffonio'r Llinell Adrodd am Dwyll a Llygredigaeth ar

0800 028 40 60

neu chwilio 'NHS Fraud' ar-lein am ragor o wybo-daeth

STOP NHS FRAUD

www.reportnhsfraud.nhs.uk

0800 028 4060

POWERED BY CRIMESTOPPERS